

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

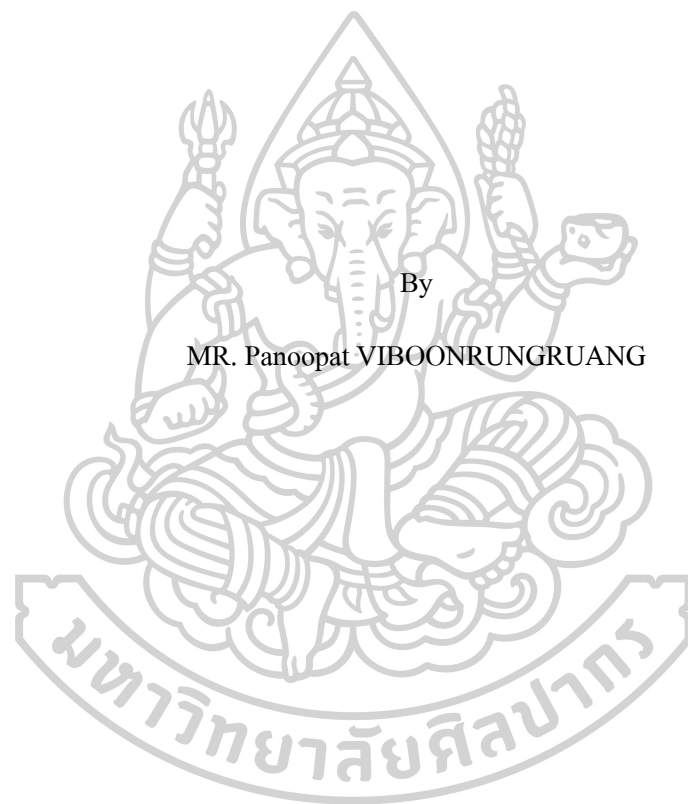
รูปสังขาร

โดย
นายภาณุวัฒน์ วิบูลรุ่งเรือง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

RUPA SANGKHARA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2020
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	รูปสังขาร
โดย	ภาณุพัฒน์ วัฒนรุ่งเรือง
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ วิริยญา ดวงรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จ.ไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณปรีชา เกาทอง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์วิริยญา ดวงรัตน์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณปริญญา ตันติสุข)

60004211 : ทศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : รูปสังขาร, การเกิดดับ, วัฏจักร, ความตาย, กระจก, การประกอบสร้าง, รูปทรงธรรมชาติ, แก่งคุด, หลักธรรม, ปรัชญา, สังขารชีวิต

นาย ภาณุวัฒน์ วิบูลรุ่งเรือง: รูปสังขาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ วิชาญญา ดวงรัตน์

วิทยานิพนธ์ชุด “รูปสังขาร” เป็นผลงานสร้างสรรค์ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากแนวคิดเรื่องการเกิดดับ ซึ่งเป็นวัฏจักรของชีวิต โดยการเลือกใช้กระจกมาเป็นวัสดุในการประกอบสร้างรูปทรงนามธรรมที่ได้รับอิทธิพลมาจากรูปทรงธรรมชาติ กระจกเป็นรูปทรงที่ส่งผลต่อความรู้สึกหุดหู่สะเทือนใจ เนื่องจากภายใต้รูปทรงกระจกนั้นมีความหมายในเชิงสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความตายสังขาร และการเกิดดับ ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงนำเอากระจกของสัตว์ มาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อต้องการสะท้อนแก่งคุดที่เกี่ยวข้องกับการเกิดดับ อันเป็นสังขารของสัตว์โลก มุ่งเน้นให้เกิดผลทางความรู้สึกสะเทือนใจ และมีเป้าหมายให้ผู้เสพงานศิลปะเข้าถึง แก่งคุด หลักธรรม และปรัชญาที่แฝงอยู่ในผลงาน เข้าใจในสังขารของชีวิต ดำรงตนอยู่บนความไม่ประมาท

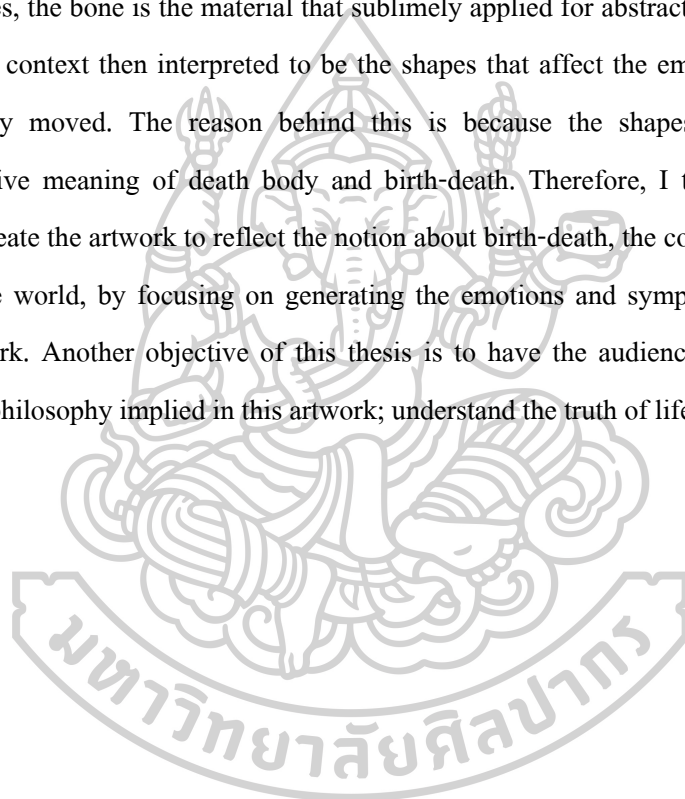

60004211 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : Rupa Sangkhara, birth-death, cycle, death, bone, construction, nature shape, notion, moral, philosophy, truth of life

MR. PANOOPAT VIBOONRUNGRUANG : RUPA SANGKHARA THESIS
ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR WIRANYA DUANGRAT

The thesis of “Rupa Sangkhara” is the creative artwork inspired by the idea of birth-death, which can be simply recognized as the cycle of life. With the significant influence of nature shapes, the bone is the material that sublimely applied for abstract shape construction. The bone in this context then interpreted to be the shapes that affect the emotion of dismalness and being deeply moved. The reason behind this is because the shapes of bones express the comprehensive meaning of death body and birth-death. Therefore, I then apply the bones of animal to create the artwork to reflect the notion about birth-death, the common thing of all living being of the world, by focusing on generating the emotions and sympathy while enjoying the thesis artwork. Another objective of this thesis is to have the audiences to absorb the notion, moral, and philosophy implied in this artwork; understand the truth of life; and live prudentially.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดามารดาและผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ วิริยญา ดวงรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาศิลปะไทย คณะจิตรกรรมประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ข้าพเจ้า ให้ได้นำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

อีกทั้งขอบคุณ เพื่อน พี่น้อง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือกันตลอดมาทั้งร่างกายและแรงใจ ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ชุดนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ อาจนำมาซึ่งองค์ความรู้ คุณค่า และแรงบันดาลใจต่อผู้ที่ศึกษาสืบไป

ภาณุพัฒน์ วิบูลรุ่งเรือง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญรูปภาพ	ญ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์	1
วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์	2
แนวความคิดในการสร้างสรรค์.....	2
ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	3
ขั้นตอนวิธีการสร้างสรรค์.....	3
แหล่งข้อมูล.....	4
อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์.....	4
อุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูล	4
วัสดุในการร่างภาพความคิด	4
อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์	5
บทที่ 2	6
ข้อมูลและอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์	6
ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ	6
แรงบันดาลใจจากวัสดุ	7

อิทธิพลจากวิทยาศาสตร์และการแพทย์.....	7
อิทธิพลจากหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา.....	8
อิทธิพลจากวัฒนธรรมและประเพณีไทย.....	9
การเก็บกระดูก.....	9
การทำบุญอัฐิ.....	9
เผ้าถ่าน เอาไปลอยอังคาร.....	9
อิทธิพลจากแนวคิดปรัชญาทางศิลปะ.....	12
อิทธิพลทางด้านเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	12
อิทธิพลด้านรูปแบบและเทคนิคจากผลงานของศิลปิน.....	14
อิทธิพลด้านแนวคิดจากผลงานของศิลปิน.....	18
บทที่ 3.....	22
กระบวนการในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์.....	22
การประมวลความคิดจากข้อมูลเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์.....	22
ขั้นตอนการสร้างสรรค์.....	22
การเก็บข้อมูล.....	22
การสร้างแบบร่างผลงาน.....	23
ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน.....	23
ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	24
บทที่ 4.....	34
การพัฒนาและการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	34
การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	34
ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	34
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	45
ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	46

บทที่ 5 55

บทสรุป.....55

รายการอ้างอิง 56

ประวัติผู้เขียน 59

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพครอบครัวเก็บอัฐิ จำแนม	10
ภาพที่ 2 การบรรจุกระดูกใส่โหลเพื่อนำไปเก็บไว้ที่วัด	10
ภาพที่ 3 การทำบุญกระดูกญาติในเทศกาลสงกรานต์	11
ภาพที่ 4 ภาพการลอยอังคาร โรเบิร์ต สายควัน	11
ภาพที่ 5 ภาพผลงานของ ชเวจองฮวา (Choi JeongHwa)	13
ภาพที่ 6 ภาพผลงานของ ชเวจองฮวา (Choi JeongHwa)	13
ภาพที่ 7 ภาพ JUDY ONOFRIO ศิลปินชาวอเมริกัน	15
ภาพที่ 8 ภาพชั้นวางของใน Studio ของ JUDY ONOFRIO ศิลปินชาวอเมริกัน	15
ภาพที่ 9 ภาพผลงานของ JUDY ONOFRIO ศิลปินชาวอเมริกัน	16
ภาพที่ 10 ภาพผลงานของ JUDY ONOFRIO ศิลปินชาวอเมริกัน	16
ภาพที่ 11 ภาพผลงานของ JUDY ONOFRIO ศิลปินชาวอเมริกัน	17
ภาพที่ 12 ภาพผลงานของ JUDY ONOFRIO ศิลปินชาวอเมริกัน	17
ภาพที่ 13 ภาพอาจารย์ อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ ศิลปินไทย	19
ภาพที่ 14 ภาพผลงาน ฝาแฝด (อิมเอม)	19
ภาพที่ 15 ภาพผลงาน วลีสุดท้ายจากพ่อ	20
ภาพที่ 16 ภาพผลงาน หมอนของพ่อ	20
ภาพที่ 17 ภาพผลงาน หมอนของแม่	21
ภาพที่ 18 ภาพผลงาน อายุขัยของพ่อ	21
ภาพที่ 19 ภาพวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน	25
ภาพที่ 20 ภาพขั้นตอนการต้มกระดูกเพื่อทำความสะอาด	25
ภาพที่ 21 ภาพขั้นตอนการต้มกระดูกเพื่อทำความสะอาด	26

ภาพที่ 22 ภาพขั้นตอนการตากกระดูกให้แห้ง.....	26
ภาพที่ 23 ภาพกระดูกที่ตากแห้งแล้ว.....	27
ภาพที่ 24 ภาพกระบวนการต่อประกอบกระดูก.....	27
ภาพที่ 25 ภาพกระดูกที่ต่อประกอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว.....	28
ภาพที่ 26 ภาพการประกอบกระดูกให้ตรงตามรูปทรงที่ได้กำหนดไว้.....	29
ภาพที่ 27 ภาพรายละเอียดการประกอบกระดูกให้ตรงตามรูปทรงที่ได้กำหนดไว้.....	29
ภาพที่ 28 ภาพรายละเอียดการประกอบกระดูกให้ตรงตามรูปทรงที่ได้กำหนดไว้.....	30
ภาพที่ 29 ภาพกระดูกที่ต่อประกอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว.....	30
ภาพที่ 30 ภาพกระดูกที่ต่อประกอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว.....	31
ภาพที่ 31 ภาพรายละเอียดการประกอบกระดูกให้ตรงตามรูปทรงที่ได้กำหนดไว้.....	31
ภาพที่ 32 ภาพกระดูกที่ประกอบเป็นรูปทรงเรียบร้อยแล้ว.....	32
ภาพที่ 33 ภาพรายละเอียดกระดูกที่ประกอบเป็นรูปทรงเสร็จสมบูรณ์แล้ว.....	32
ภาพที่ 34 ภาพรายละเอียดการประกอบกระดูกให้ตรงตามรูปทรงที่ได้กำหนดไว้.....	33
ภาพที่ 35 ภาพรายละเอียดการประกอบกระดูกให้ตรงตามรูปทรงที่ได้กำหนดไว้.....	33
ภาพที่ 36 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1.....	35
ภาพที่ 37 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1.....	36
ภาพที่ 38 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2.....	37
ภาพที่ 39 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2.....	38
ภาพที่ 40 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3.....	39
ภาพที่ 41 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3.....	40
ภาพที่ 42 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4.....	41
ภาพที่ 43 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4.....	42
ภาพที่ 44 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5.....	43
ภาพที่ 45 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5.....	44

ภาพที่ 46 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 47

ภาพที่ 47 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 48

ภาพที่ 48 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 49

ภาพที่ 49 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 50

ภาพที่ 50 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 51

ภาพที่ 51 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 52

ภาพที่ 52 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 53

ภาพที่ 53 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 54

บทที่ 1

บทนำ

“การเกิดดับ” เป็นวัฏจักรของชีวิตสัตว์โลก เมื่อมีเกิดย่อมมีดับ มนุษย์เกิดมาพร้อมกับ ชั้น 5 รูป, เวทนา, สัญญา, สังขาร, และวิญญาณ, ก่อเกิดเป็นชีวิต เมื่อเกิดแล้วก็เจริญเติบโตไปตามวัย เมื่อสิ้นอายุไขร่างกายก็จะย่อยสลายไปตามกาลเวลา เหลือไว้เพียงแค่ ความดีงาม ที่ได้สร้างไว้ ขณะที่ยังมีชีวิตอยู่เท่านั้น นี่คือกฎของ “ธรรมชาติ”

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

“ธรรมชาติ” คือสิ่งที่เกิดขึ้นและดำรงอยู่ตามสภาพของสิ่งนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศ และภูมิประเทศโดยไม่ได้ถูกปรุงแต่ง ในความหมายเชิงพุทธศาสนา “ธรรมชาติ” ประกอบด้วย 2 คำ คือคำว่า ธรรมะ และชาตะ คำว่าธรรมะ หมายถึงความจริงคือสิ่งที่เกิดขึ้นจริงสามารถเห็นจับต้อง และรับรู้ได้ ส่วนคำว่าชาตะ หมายถึงการเกิดขึ้น ซึ่งเป็นวัฏจักรของสิ่งมีชีวิต ดังนั้นธรรมชาติจึงหมายถึงวิถีและวัฏจักรของความจริงที่เกิดขึ้น เมื่อมีเกิดย่อมมีดับ

ในการสร้างสรรค์งานศิลปะ มนุษย์ยุคโบราณได้นำวัสดุจากธรรมชาติ เช่น พืช สัตว์ และแร่ธาตุต่างๆ มาสร้างเป็นงานหัตถกรรม ข้าวของเครื่องใช้ อาวุธ เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่คิดค้นสืบทอดต่อกันมา ในปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อในงานศิลปะได้ถูกผลิตขึ้นในระบบอุตสาหกรรม จึงส่งผลต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะในปัจจุบัน สังเกตได้จากงานศิลปะที่ใช้เทคโนโลยีล้ำสมัย เช่น ผลงานศิลปะที่สร้างโดยใช้วิศวกรรม กระบวนการทางการแพทย์ หรือศิลปะจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จึงทำให้วัสดุจากธรรมชาติ และกระบวนการอันเป็นต้นกำเนิดถูกมองข้าม ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ข้าพเจ้าสนใจในสื่อวัสดุที่มาจากธรรมชาติ นั่นคือ “กระดูก” (ชุตินา พรหมเดชะ, 2559)

“กระดูก” เป็นส่วนประกอบในร่างกายของมนุษย์ และสัตว์ เป็นอวัยวะที่ประกอบขึ้นเป็นโครงร่างแข็งภายใน (Endoskeleton) ของสัตว์มีกระดูกสันหลัง หน้าที่หลักของกระดูกคือการค้ำจุน โครงสร้างของร่างกาย การเคลื่อนไหว การสะสมแร่ธาตุและการสร้างเซลล์เม็ดเลือด ในปัจจุบัน ศิลปินผู้สร้างสรรค์งานศิลปะ ได้เลือกใช้วัสดุ หรือสื่อใหม่ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ จึงทำให้การสร้างสรรค์มีความหลากหลายขึ้นไม่เพียงใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์หรือวิธีแปลกใหม่ มาสร้างสรรค์ตามแนวคิดของศิลปินเท่านั้น หนังสัตว์ เส้นผม กะโหลก และขนสัตว์ ฯลฯ ก็ได้กลายมาเป็นวัสดุธรรมชาติที่ศิลปินหลายคนได้ให้ความสนใจและเลือกใช้ “กระดูก” เช่นกัน

แม้ผู้คนส่วนใหญ่จะมองกระดูกเป็นเพียงสัญลักษณ์ของความตายเพียงอย่างเดียว แต่ข้าพเจ้ากับมองเห็นถึงคุณค่าบางอย่างของกระดูก ความหมายเชิงพุทธศาสนา ปรัชญา แก่งคิด ที่แฝงอยู่ในวัสดุกระดูก แม้แต่รูปทรงของกระดูกก็เป็นรูปทรงอิสระที่มีความงามในทางประติมากรรม ข้าพเจ้าจึงเลือกนำเอากระดูกมาสร้างผลงานศิลปะ และเลือกใช้รูปทรงในธรรมชาติมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อนำเสนอแนวความคิด คติธรรม และปรัชญา ให้กับผู้เสพงานศิลปะ ผ่านผลงานประติมากรรมจาก”กระดูก”

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

ผลงานชุด “รูปสังขาร” ได้แสดงออกเพื่อกระตุ้นความรู้สึกสะเทือนใจ ที่เกิดขึ้นภายในจิตใต้สำนึกของผู้เสพผลงานศิลปะ เพื่อก่อให้เกิดความคิดในการใช้ชีวิตที่ต้องอยู่บนความไม่ประมาท และระลึกถึงความไม่เที่ยงของสังขารซึ่งนำเสนอเป็นผลงานที่ใช้การต่อประกอบชิ้นส่วนของกระดูก จนเกิดเป็นรูปทรงต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อนำเสนอเนื้อหาแก่งคิด และความงาม ที่ถูกซ่อนอยู่ภายใต้รูปทรงของกระดูกผ่านการจัดการเชิงสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ร่วมสมัย
2. เพื่อแสดงออกถึงสาระสำคัญของวัสดุที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยนำเอากระดูกมาเป็นสัญลักษณ์เพื่อกระตุ้นให้เกิดความเข้าใจในสังขารของชีวิต
3. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่แสดงเนื้อหาสาระเกี่ยวกับรูปทรงของการเกิดดับในสิ่งมีชีวิตผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในรูปแบบ 3 มิติ

แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงาน โดยได้รับแรงบันดาลใจจาก การเกิดและกายตาย ซึ่งเป็นวัฏจักรของชีวิต ธรรมชาติสร้างกระดูกเป็นรูปทรงที่ส่งผลต่อความรู้สึกหดหู่สะเทือนใจของมนุษย์ เนื่องจากกระดูกมีความหมายและเนื้อหาที่ซ่อนอยู่ภายใต้รูปทรงที่ดูน่ากลัว ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงมีความสนใจในวัสดุกระดูกและได้นำเอากระดูกของสัตว์มาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะเพื่อต้องการนำเสนอแนวคิดปรัชญาเกี่ยวกับการเกิดและดับซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์และสัตว์โลกต้องเผชิญโดยมุ่งเน้นให้เกิดผลทางความรู้สึกสะเทือนใจซึ่งมีผลต่อจิตใต้สำนึก เมื่อเสพงานวิธานิพนธ์ชุดนี้และมีเป้าหมายให้ผู้เสพงานศิลปะเข้าถึงแก่งคิดและปรัชญาที่ซ่อนอยู่ภายในผลงาน ตลอดจนกระตุ้นให้ผู้คนเข้าใจในสังขารของชีวิตและดำรงตนอยู่ในความไม่ประมาท

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

1. ศึกษาความหมายเชิงสัญลักษณ์ของกระดูก และรูปทรงที่จะนำมาใช้ในการสร้างสรรค์
2. ศึกษาลักษณะ รูปร่าง รูปทรง และการรวมตัวของเซลล์ของสิ่งมีชีวิต เช่น มนุษย์ สัตว์ และพืช
3. ศึกษาธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต การเกิด และดับ เป็นวัฏจักรของธรรมชาติสัตว์โลก
4. ศึกษาทดลอง วิธีการต่อประกอบชิ้นส่วนกระดูกเข้าด้วยกัน โดยอาศัยรูปทรงของธรรมชาติ และรูปทรงนามธรรม มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์
5. ศึกษารูปแบบผลงานศิลปะที่สร้างสรรค์ด้วยรูปทรงธรรมชาติ เพื่อเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน จากศิลปินไทย และต่างประเทศ

ขั้นตอนวิธีการสร้างสรรค์

1. ค้นหาแหล่งที่มาของชิ้นส่วนกระดูกเฉพาะส่วนที่จะนำมาสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อนำมาทำความสะอาด และพร้อมนำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน
2. รวบรวมข้อมูลผลงานของศิลปิน ที่สร้างสรรค์ด้วยเทคนิค รูปแบบ และองค์ประกอบอันสอดคล้องกับผลงาน เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษา และสร้างสรรค์
3. ทดลองประกอบรูปร่างของกระดูก เพื่อค้นหาความเป็นไปได้ในการประกอบรูปทรง 3 มิติ
4. ร่างแบบผลงานวิทยานิพนธ์ และสร้างชิ้นงานต้นแบบเพื่อหาความเป็นไปได้ในการสร้างสรรค์
5. เตรียมวัสดุกระดูก ตามจำนวนที่ต้องการใช้ในการสร้างสรรค์
6. วางแผนกระบวนการต่อประกอบชิ้นส่วนกระดูก
7. เริ่มกระบวนการ และขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์
8. ปรับและแก้ไขผลงานตามความเหมาะสม
9. ติดตั้งผลงาน และนำเสนอต่ออาจารย์ พร้อมประเมินงานวิทยานิพนธ์เป็นระยะๆ เพื่อปรับปรุงและแก้ไข ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

แหล่งข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลภาคเอกสาร ได้แก่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
2. แหล่งข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาแห่งจุฬาลงกรณ์ฯ โรงฆ่าและเนื้อสัตว์ในจังหวัด ราชบุรี นครปฐม

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

อุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูล

- สมุดจดบันทึก
- กล้องถ่ายรูป
- ไม้ตบไม้
- โทรศัพท์มือถือ

วัสดุในการร่างภาพความคิด

- สมุดร่างภาพ
- ดินสอ
- ยางลบ
- ดินน้ำมัน
- อุปกรณ์ปั้นดิน
- กระดาษแข็ง
- กรรไกร
- กาวร้อน
- ปากกา
- ไม้ตบไม้

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

- กระจกสัตว์
- น้ำยาทำความสะอาด
- สว่าน
- กระจกนรองเจาะ
- ปลั๊กพ่วง
- สายรัด
- มีดคัตเตอร์
- สายรัดอเนกประสงค์

บทที่ 2

ข้อมูลและอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

จากซาก “กระดูก” ฐานงานประติมากรรม ความงามที่เกิดจากซากเป็นความงามที่สามารถให้แง่คิด คติธรรม และยกระดับจิตใจของมนุษย์ได้ สิ่งต่างๆเหล่านี้กระตุ้นให้เกิดความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าข้อมูล เพื่อเข้าถึงความเป็นไปของธรรมชาติ คติธรรม ความเชื่อ ความหมายเชิงสัญลักษณ์ อิทธิพล อันนำมาซึ่งองค์ความรู้ที่เพิ่มพูนขึ้น แนวทาง และเทคนิคใหม่ๆในการสร้างสรรค์ผลงานวิถยานิพนธ์

ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ

ธรรมชาติคือ วิถีและวัฏจักรของความจริงที่เกิดขึ้น การเกิดขึ้นตั้งอยู่ดับไปจึงเป็นวัฏจักรของสิ่งมีชีวิต การเกิดของสิ่งมีชีวิตเช่น มนุษย์ สัตว์ หรือพืช จะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศ และภูมิประเทศในแต่ละภูมิภาคนั้นๆ เพราะฉะนั้นลักษณะเฉพาะของสิ่งมีชีวิตจึงมีความแตกต่างกันทางกายวิภาคเช่น รูปร่าง หน้าตา เป็นต้น ในส่วนของพืชและสัตว์ก็มีความแตกต่างกันทางด้านสายพันธุ์ จะสังเกตได้จากพืชหรือสัตว์ที่อยู่ในภูมิภาคเอเชีย จะมีความแตกต่างจากภูมิภาคอื่นๆ ธรรมชาติสร้างสิ่งที่เหมือนกันคือ การเกิด และดำรงชีวิตอยู่ตามธรรมชาติเมื่อสิ้นอายุขัยหรือถูกทำให้ตาย ผิวหนังก็จะเน่าเปื่อยไปตามธรรมชาติเหลือไว้เพียงซากกระดูกเพื่อเป็นเครื่องเตือนใจถึงสังขารอันไม่เที่ยงของชีวิต

สังขารไม่เที่ยง เป็นประโยชน์ที่มักได้ยินจากคำสอนในพระพุทธศาสนา แต่จะหาสิ่งใดมาเป็นเครื่องเตือนใจได้ดีกว่าการพูด นอกจากการมองเห็นเพราะสามารถรับรู้ได้ทั้ง อารมณ์ และความรู้สึก อีกทั้งยังสั่งการให้สมองวิเคราะห์สิ่งที่มองเห็นได้ ในเชิงพุทธศาสนาสังขารคือหนึ่งในขั้นที่ 5 ประกอบด้วย รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ หากจะหาสัญลักษณ์ที่เป็นรูปแทน “กระดูก” คงเป็นวัตถุที่สื่อถึงสังขารได้ดีที่สุด

กระดูกเปรียบเสมือนแรงผลักดันทางความคิดในการสร้างสรรค์ กระดูกเพียง 1 ชิ้นอาจสื่อความหมายได้หลายแง่มุม บางคนมองเป็นซากกระดูกธรรมดา บางคนมองเห็นถึงสังขารที่ดับแล้วหรือความตาย แต่สำหรับข้าพเจ้า กระดูกเปรียบเสมือนสิ่งเตือนใจถึงสังขารอันไม่เที่ยงของชีวิต มีเกิดย่อมมีดับ ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทางความคิดของแต่ละบุคคลด้วยเช่นกัน การเกิดดับเป็นกฎของธรรมชาติ มนุษย์ สัตว์ และพืช มีชีวิตเกิดขึ้นเพื่อดำรงอยู่ตามธรรมชาติ และดับสิ้นไป

วนเวียนเป็นวัฏจักรของชีวิต มีเกิดก็มีดับมีความสามารถฟื้นธรรมชาติได้ สิ่งต่างๆเหล่านี้จึงเป็นที่มาของกรอบแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

แรงบันดาลใจจากวัสดุ

คำว่า “กระดูก” ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ก็ได้มีการบัญญัติไว้ว่า ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายมีลักษณะแข็ง

ในทางภาษาอังกฤษเรียกว่า “Bone” กระดูก เป็นอวัยวะที่ประกอบขึ้นเป็น โครงร่างแข็งภายใน (Endoskeleton) ของสัตว์มีกระดูกสันหลัง หน้าที่หลักของกระดูกคือการค้ำจุนโครงสร้างของร่างกาย การเคลื่อนไหว การสะสมแร่ธาตุและการสร้างเซลล์เม็ดเลือด (สารานุกรมเสรี, 2563)

ในปัจจุบันมนุษย์มีการบริโภคเนื้อสัตว์เป็นจำนวนมาก จึงส่งผลให้การฆ่าสัตว์เพื่อนำมาเป็นอาหารนั้นมีมากขึ้น จากการลงพื้นที่สำรวจตามโรงฆ่าและเนื้อสัตว์พบว่า เนื้อจะเป็นส่วนที่จำหน่ายเพื่อนำไปเป็นอาหาร ส่วนกระดูก บางส่วนจะถูกนำไปทิ้งเป็นขยะบ้างก็นำไปเป็นอาหารของปลา ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่ากระดูกสัตว์ที่ถูกทิ้ง สามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะได้ จึงมีแนวคิดที่จะเปลี่ยนกระดูกที่เป็นขยะ ให้เป็นผลงานศิลปะที่มีคุณค่า เนื่องจากกระดูกนั้นมีนัยยะทางความคิดที่เกี่ยวข้องกับสังขาร ข้าพเจ้าจึงคิดว่ากระดูกสามารถนำมาเป็นสื่อทางศิลปะเพื่อนำเสนอ และส่งเสริมแนวความคิดของข้าพเจ้าได้เป็นอย่างดี

อิทธิพลจากวิทยาศาสตร์และการแพทย์

กระดูกเป็นโครงสร้างของร่างกาย ช่วยปกป้องอวัยวะที่สำคัญภายในร่างกายเป็นโครงสร้างในการเกาะเกี่ยวของกล้ามเนื้อ มีองค์ประกอบคือ ไชกระดูก ซึ่งเป็นแหล่งสะสมเกลือแร่เช่น แคลเซียมและฟอสฟอรัส บริเวณกระดูกจะมีเยื่อบางๆหุ้มอยู่เรียกว่า เยื่อหุ้มกระดูก จะประกอบไปด้วยเซลล์กระดูก และหลอดเลือดมีหน้าที่นำเลือดมาเลี้ยงกระดูกชั้นนอก หรือกระดูกทึบ (Compact bone) ประกอบด้วยเกลือแร่ที่อยู่ล้อมรอบท่อขนาดเล็กๆซึ่งเรียกว่า ท่อฮาเวอร์เซียน (Haversian canal) เซลล์กระดูกจะได้รับอาหาร และออกซิเจนจากหลอดเลือดผ่านท่อนี้ หากกระดูกเกิดแตกหักเส้นประสาทในท่อจะส่งสัญญาณไปยังสมองเราจึงรู้สึกเจ็บปวด ส่วนกระดูกชั้นในมีลักษณะคล้ายรังผึ้งเรียกว่า กระดูกพรุน (Spongy bone) แต่ก็มี ความแข็งแรง ไชกระดูกมีปริมาณ 227 กรัม ผลิตเซลล์เม็ดเลือดแดงได้ 500 เม็ดต่อวัน โครงกระดูกทุกชิ้นจะมีไชกระดูกแดงบรรจุอยู่ เมื่ออยู่ในวัยที่เป็นผู้ใหญ่จะพบไชกระดูกนี้เฉพาะส่วนของ กะโหลก กระดูกหน้าอกกระดูกสันหลัง กระดูกสะโพก และปลายของกระดูกชั้นยาวเท่านั้น (Sites, 2563)

อิทธิพลจากหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา

“รูปสังขาร” คือประกอบด้วยคำว่า รูป และคำว่า สังขาร ซึ่งปรากฏอยู่ในหลักธรรม ชั้น 5 หรือ (เบญจขันธ์) เป็นหลักธรรมในศาสนาพุทธที่สอดคล้องกับเรื่องของ “ทุกข์” ตามหลักอริยสัจ 4 โดยหมายถึง กองแห่งรูปธรรมและนามธรรมทั้ง 5 ที่ทำให้เกิดเป็นตัวตนหรือชีวิตขึ้นมา หรืออาจพูดให้เข้าใจได้ง่ายว่า ส่วนประกอบ 5 อย่างที่รวมกันแล้วก่อให้เกิดเป็นคนและสัตว์ขึ้นมานั่นเอง

ขันธ์ 5 ในพระสูตรแบ่งออกเป็น 5 ประเภท หรือ 5 หมวดเรียกว่า เบญจขันธ์ ได้แก่

1. รูป ได้แก่ ส่วนประกอบฝ่ายรูปธรรมทั้งหมดร่างกายและพฤติกรรมทั้งหมดของร่างกาย หรือสสารและพลังงานฝ่ายวัตถุพร้อมทั้งคุณสมบัติตลอดจนพฤติกรรมต่างๆของสสารพลังงานเหล่านั้น

2. เวทนา ได้แก่ ความรู้สึกทุกข์หรือเฉยๆซึ่งเกิดจากผัสสะทางประสาททั้ง 5 และทางใจ

3. สัญญา ได้แก่ ความกำหนดได้หรือหมายรู้คือกำหนดรู้อาการเครื่องหมายลักษณะต่างๆอันเป็นเหตุให้จำอารมณ์นั้นๆได้

4. สังขาร ได้แก่ องค์ประกอบหรือคุณสมบัติต่างๆของจิตที่ปรุงแต่งจิตให้ดีหรือชั่วหรือเป็นกลางกลางโดยมีเจตนาเป็นตัวนำพูดง่ายกว่าความนึกคิดชั่วต่างๆเช่น สรัทธา สติ หิริ โอตตัปปะ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปัญญาโมหะ โทสะ โลภะมานะ ทิฏฐิ อิสสา มัจฉริยะ เป็นต้น

5. วิญญาณ ได้แก่ ความรู้แจ้งอารมณ์ทางประสาททั้ง 5 และทางใจคือการเห็นการได้ยินการได้กลิ่นการรู้รสการรู้สัมผัสทางกายและการรู้อารมณ์หาใจ (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ป. อ. ปยุตฺโต, 2562)

อิทธิพลจากวัฒนธรรมและประเพณีไทย

ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของคนไทยตั้งแต่เกิดจนตาย อาจเกี่ยวข้องกันเล็กน้อยแตกต่างกันไปตามความต้องการของสังคมในท้องถิ่นเช่น การบวช การแต่งงาน การทำบุญบ้าน การทำศพ การทำบุญกระดูก เป็นต้น

ประเพณีที่มีพิธีกรรมเกี่ยวข้องกับกระดูก มีดังนี้

การเก็บกระดูก

เมื่อเสร็จพิธีสวดบังสกุลจะเก็บกระดูกใส่โหลหรือโกศ แล้วนำไปเก็บไว้ที่วัดหากลูกหลานมีฐานะก็จะสร้างธาตุไว้ในบริเวณวัดเพื่อบรรจุกระดูก

การทำบุญอัฐิ

ลูกหลานญาติพี่น้องจะนิมนต์พระมา ชักบังสกุลอัฐิของบรรพบุรุษหรือญาติที่ล่วงลับไปแล้ว แล้วอุทิศส่วนกุศลให้ โดยนิมนต์พระไปยังสถานที่เก็บหรือบรรจุอัฐิ หรือถ้าไม่มีอัฐิจะเขียนชื่อผู้ที่ล่วงลับไปแล้วก็ได้ เมื่อบังสกุลแล้วก็เผากระดาษแผ่นนั้นเสีย เหมือนเผาศพ

เถ้าถ่าน เอาไปลอยอังคาร

การวางถ่านจะเก็บเอาเถ้าถ่านหลังจากเผาศพห่อผ้าขาวและนำไปลอยในแม่น้ำในบางพื้นที่จัดเก็บใส่ขวดโหลนำไปฝังดินเพื่อรอลูกหลานและญาติพี่น้องมาทำบุญแจกข้าวอุทิศส่วนกุศลไปให้อีกครั้ง (Star Campus, 2556)

จะเห็นได้ว่าคนไทยมีความเชื่อเกี่ยวกับ กระดูกของบรรพบุรุษมาตั้งแต่สมัยโบราณซึ่งเป็นประเพณีที่สืบทอดมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงในปัจจุบัน กระดูกจึงเป็นสิ่งถึงความเชื่อหลังความตาย การเลือกใช้กระดูกมาเป็นวัสดุในการสร้างสรรค์นั้น ข้าพเจ้าต้องการสะท้อนความเชื่อ ความรู้สึกของคนไทยที่มีต่อกระดูก การให้คุณค่ากับชีวิตไม่ว่าจะมีชีวิตอยู่หรือตายไปแล้ว ซึ่งเป็นเหตุเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงเลือกใช้ กระดูกมาสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “รูปสังขาร”

ภาพที่ 1 ภาพครอบครัวเก็บอัฐิ จำแนม
เตรียมเปิดให้กราบไหว้ในฐานะวีรบุรุษกล้าหาญ ที่มาภาพ(Siamrath, 2563)

ภาพที่ 2 การบรรจุกระดูกใส่โหลเพื่อนำไปเก็บไว้ที่วัด
ที่มาภาพ (กัลยาณมิตร, 2561)

ภาพที่ 3 การทำบุญกระดุกญาติในเทศกาลสงกรานต์
ที่มาภาพ (MGRonline, 2557)

ภาพที่ 4 ภาพการลอยอังคาร โรเบิร์ต สายควัน
ที่มาภาพ (Siamrath, 2563)

อิทธิพลจากแนวคิดปรัชญาทางศิลปะ

เนื่องจากความน่ากลัวและความน่าเวทนา เป็นความรู้สึกที่เจ็บปวดเป็นทุกข์มันจะปลุกความเพลิดเพลินแก่เราได้อย่างไร คำตอบที่ใกล้เคียงที่สุดเราน่าจะพบได้จากคำกล่าวของ อริสโตเติลที่ว่า บางสิ่งซึ่งในความเป็นจริงหรือในตัวมันเองเป็นความเจ็บปวด แต่หากมีการเรียนแบบหรือทำขึ้นมาใหม่ให้เหมือน ย่อมจะให้ความเพลิดเพลินเช่น การเลียนแบบสัตว์ที่น่ากลัว หรือซากศพ บางทีความหมายของอริสโตเติล อาจจะเป็นไปได้ว่าเหตุการณ์ที่น่ากลัว หรือน่าเวทนา ในละครอาจจะปลุกความรู้สึกที่เจ็บปวดแก่ผู้ดู อย่างไรก็ตามมันไม่ได้ทำลายความเพลิดเพลินที่เราได้รับจากการเลียนแบบซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุด (จรรยา โภภุทรัดนา นนท์, 2547)

จากบทความข้างต้นนั้นมีทัศนะที่ตรงกับข้าพเจ้า ที่ต้องการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้น ด้วยกระดูก เพื่อแสดงให้เห็นถึง สังขาร และความเวทนา อันนำไปสู่แนวคิด ปรัชญาทางศิลปะ

อิทธิพลทางด้านเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน

เทคนิคการประกอบกระดูกคือเทคนิคที่สำคัญในวิทยานิพนธ์ชุด “รูปสังขาร” ในรูปแบบของงานประติมากรรมการประกอบวัตถุเข้าด้วยกัน หรือประกอบโครงสร้างเป็นเทคนิคสมัยใหม่ที่ต่างไปจากยุคคลาสสิกเนื่องจากการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม และเทคโนโลยีในปัจจุบัน ศิลปินจึงมีสื่อวัสดุให้เลือกใช้หลากหลายมากขึ้น ในต้นศตวรรษที่ 20 ศิลปินกลุ่มหนึ่งได้ใช้วัสดุเช่น โทรทสัน หุ่น เตารีด มาสร้างเป็นงานศิลปะ โดยใช้การปะติด หรือนิยมเรียกเทคนิคนี้ว่า อัซซองบลาจ (Assemblage) ศิลปินมักจะหาวัสดุใกล้ตัวมาสร้างเป็นผลงาน วัสดุที่หาได้ในภาษาอังกฤษเรียกว่า (Found Objects) ปัจจุบันนิยมเรียกสิ่งของเหล่านี้ว่า (Ready made) ปัจจุบันศิลปินสมัยใหม่มีประสบการณ์มากขึ้นจึงได้นำเทคนิคทางเชิงช่างมาสร้างสรรค์ผลงานออกมาได้อย่างแนบเนียน อีกทั้งยังนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ กลไก และคอมพิวเตอร์ มาใช้เพื่อสร้างสรรค์ผลงานวัสดุในงานประติมากรรม (จักรพันธ์ วิลาสินีกุล, 2560)

ภาพที่ 5 ภาพผลงานของ ชเวจองฮวา (Choi JeongHwa)
 ศิลปินเกาหลีที่นิยมสร้างผลงานจากวัสดุทั่วไปอย่างจานชาม ตะกร้า ประตูลูกปัด นำมาเรียงกัน
 ที่มาภาพ (TONKIT360, 2018)

ภาพที่ 6 ภาพผลงานของ ชเวจองฮวา (Choi JeongHwa)
 ศิลปินเกาหลีที่นิยมสร้างผลงาน จากวัสดุทั่วไปอย่างจานชาม ตะกร้า ประตูลูกปัด นำมาเรียงกัน
 ที่มาภาพ (TONKIT360, 2018)

อิทธิพลด้านรูปแบบและเทคนิคจากผลงานของศิลปิน

JUDY ONOFRIO ศิลปินชาวอเมริกัน เกิดเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 1939 อาศัยอยู่ในเมือง รอสเตอร์ รัฐนิวยอร์ก ตั้งอยู่ทางตอนใต้ทะเลสาบออนแทรีโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา จูดี หลงรักสิ่งต่างๆ บนโลกมาโดยตลอด ในช่วง 3 ทศวรรษแรกของการทำงานของเธอจะใช้ดินเหนียวในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม และตกแต่งด้วยสีสันสดใส ที่เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับผู้หญิงที่เข้มแข็งผ่านผลงานประติมากรรม

ในปี 2008 ทุกอย่างเปลี่ยนไปเมื่อจูดีต้องเผชิญกับอาการเจ็บป่วยที่รุนแรง เธออาศัยอยู่แต่ในสตูดิโอเพื่อคิดทบทวน ถึงการตาย การมีชีวิตอยู่ และวิธีการรักษา ผลงานในชุดนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงการเดินทางของจูดี ซึ่งศิลปินมีความเชี่ยวชาญในด้านการใช้วัสดุในการสร้างสรรค์ หลังจาก 10 ปีที่หายไป ผลงานของจูดีที่เคยเป็นประติมากรรมที่มีสีสันสดใสกลายมาเป็นผลงานที่มีแค่สีน้ำตาล กระจกกลายเป็นวัสดุที่เธอเลือกใช้ จูดีรับรู้ได้ถึงพลังงานทางร่างกายและจิตวิญญาณที่ซ่อนอยู่ในกระจกซึ่งมีผลอย่างมากในการรักษาและการเรียนรู้ของเธอ ผลงานชุด Earth Bound แสดงให้เห็นถึงธรรมชาติที่สวยงามความละเอียดอ่อนที่สะท้อนชีวิตผ่านประติมากรรมสไตล์บาโรกที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินไปของชีวิตความตายเป็นเพียงทางผ่านไปสู่การเริ่มต้นใหม่ (Sherryleedy, 2014)

จากบทความข้างต้นจะเห็นได้ว่า เหตุผลที่ศิลปินเลือกใช้กระจกมาเป็นวัสดุในการสร้างสรรค์ผลงานนั้น เพราะศิลปินเห็นถึงความงามที่ละเอียดอ่อน พลังงาน และจิตวิญญาณที่ซ่อนอยู่ในกระจก โดยมองความตายเป็นเพียงทางผ่านไปสู่การเริ่มต้นใหม่ เช่นเดียวกับข้าพเจ้าที่มีทักษะที่คล้ายกับศิลปินท่านนี้ จึงหยิบยกเอารูปแบบและเทคนิควิธีการมาใช้เป็นข้อมูลในการต่อยอดทางความคิด และสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในชุดนี้

ภาพที่ 7 ภาพ JUDY ONOFRIO ศิลปินชาวอเมริกัน
ที่มาภาพ (Squarespace, 2015)

ภาพที่ 8 ภาพชั้นวางของใน Studio ของ JUDY ONOFRIO ศิลปินชาวอเมริกัน
ที่มาภาพ (Squarespace, 2015)

ภาพที่ 9 ภาพผลงานของ JUDY ONOFRIO ศิลปินชาวอเมริกัน
ที่มาภาพ (Rochester Art Center, 2015)

ภาพที่ 10 ภาพผลงานของ JUDY ONOFRIO ศิลปินชาวอเมริกัน
ที่มาภาพ (Sherryleedy, 2014)

ภาพที่ 11 ภาพผลงานของ JUDY ONOFRIO ศิลปินชาวอเมริกัน
ที่มาภาพ (Squarespace, 2015)

ภาพที่ 12 ภาพผลงานของ JUDY ONOFRIO ศิลปินชาวอเมริกัน
ที่มาภาพ (Squarespace, 2015)

อิทธิพลด้านแนวคิดจากผลงานของศิลปิน

ทัศนะของศิลปิน อิมฮัทย สุวัฒน์ศิลป์

เมื่อพิจารณาเส้นผมในเชิงสัญลักษณ์อาจกล่าวได้ว่าเส้นผมที่ยาวสลวยเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความเป็นเพศหญิงส่วนเส้นผมที่สั้นอาจทำให้เรานึกถึงความเป็นเพศชาย เป็นต้น

ในเชิงรูปกระทำธรรมชาติสร้าง DNA ให้เป็น โมเลกุลที่ทำหน้าที่เก็บรหัสพันธุกรรมซึ่งกำหนดลักษณะต่างๆของสิ่งมีชีวิตและเส้นผมก็เป็นอีกเซลล์หนึ่งในร่างกายที่มี DNA เป็นส่วนประกอบซึ่งสามารถยืนยันความสัมพันธ์ทางสายเลือดได้

ในเชิงนามธรรมเส้นผมที่หลุดร่วงเมื่อมีจำนวนมากขึ้นกับให้ความรู้สึกถึงสังขารที่ร่วงโรยความเจ็บป่วยและความตายทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของร่างกายซึ่งสัมพันธ์กับเวลาที่ครั้งหนึ่งเช่นผมเหล่านั้นเคยอยู่บนศีรษะของเราและได้งอกยาวแต่ต่อมาก็หลุดร่วงกลายเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ของเราอีกต่อไป (อิมฮัทย สุวัฒน์ศิลป์, 2551)

จากบทความข้างต้นศิลปิน อิมฮัทย สุวัฒน์ศิลป์ ได้ให้ทัศนะว่า การหลุดร่วงของเส้นผมนั้นให้ความรู้สึกถึงสังขารความ เจ็บป่วย และความตาย ทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย ซึ่งครั้งหนึ่งเส้นผมเคยอยู่บนศีรษะของเรา งอกยาว แล้วก็หลุดร่วงไปตามกาลเวลา ด้วยเหตุนี้ข้าพจึงได้หยิบยกเอาทัศนะของศิลปินมาเป็นข้อมูลที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ “รูปสังขาร” ที่ใช้กระดูกเป็นวัสดุหลักในการสร้างสรรค์ เพื่อสื่อความหมายในเชิงสัญลักษณ์ให้เห็นถึงสังขารร่วงโรย และที่ดับสิ้นไปตามกาลเวลา

ภาพที่ 13 ภาพอาจารย์ อุ่มหทัย สุวัฒน์ศิลป์ ศิลปินไทย
ที่มาภาพ (Adaymagazine, 2020)

ภาพที่ 14 ภาพผลงาน ฝาแฝด (อุ่มเอม)
อุ่มหทัย สุวัฒน์ศิลป์
สื่อผสมถักเส้นผม,ตุ๊กตา,ภาพถ่าย,ผ้ามุ้ง ปี 2551(Thapra, 2551)

ภาพที่ 15 ภาพผลงาน วลีสุดท้ายจากพ่อ
 อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์
 สื่อผสมปักเส้นผสม,ผ้าขาว,กระดาษ,วีดิทัศน์ ปี 2551 (Thapra, 2551)

ภาพที่ 16 ภาพผลงาน หมอนของพ่อ
 อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์
 สื่อผสมปักเส้นผสม ,หมอนชนิด ปี 2551 (Thapra, 2551)

ภาพที่ 17 ภาพผลงาน หมอนของแม่
 อิมหทัย สุวฒนศิลป์
 สื่อผสมดักเส้นผม ,หมอน ปี 2551(Thapra, 2551)

ภาพที่ 18 ภาพผลงาน อายุขัยของพ่อ
 อิมหทัย สุวฒนศิลป์
 สื่อผสมดักเส้นผม ,มุ้ง ปี 2551 (Thapra, 2551)

บทที่ 3

กระบวนการในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

การประมวลความคิดจากข้อมูลเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์

สิ่งสำคัญของการสร้างสรรค์คือการค้นคว้าข้อมูลและศึกษาความเป็นมาตลอดจนศึกษาอิทธิพลต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานให้สอดคล้องกับรูปแบบแนวความคิด อารมณ์และความรู้สึก

ในการคิดค้นเพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะแนวทางใหม่นั้นต้องอาศัยการค้นคว้าและแก้ปัญหาไปพร้อมกันเนื่องจากวัสดุที่เลือกใช้เป็นวัสดุที่หาได้ยากและต้องทำความสะอาดหลายขั้นตอน พร้อมทั้งคิดค้นวิธีการประกอบสร้างรูปทรงให้ได้ตามต้องการจึงได้กำหนดรูปแบบและขั้นตอนในการสร้างสรรค์ดังนี้

ขั้นตอนการสร้างสรรค์

การเก็บข้อมูล

1. การรวบรวมชิ้นกระดูกทำให้เกิดกระบวนการทางความคิดจินตนาการเพื่อถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นผลงาน
2. ข้อมูลที่ได้รับจากการลงพื้นที่เพื่อค้นหาแหล่งของวัสดุและวิธีการจัดการทำความสะอาดเพื่อนำมาใช้งานในการสร้างสรรค์
3. ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์และพันธุ์พืชเพื่อเป็นข้อมูลในการร่างรูปแบบความคิดของคอนกรีตที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติประจักษ์การเกิดและดับ
4. ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษารูปทรงในธรรมชาติการก่อรูปและการเจริญเติบโตของพืชและสัตว์
5. ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาหลักธรรมคำสอนเพื่อนำมาเชื่อมโยงกับแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน
6. ข้อมูลและอิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษาผลงานของศิลปินทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์

การสร้างแบบร่างผลงาน

การสร้างแบบร่างโดยการนำชิ้นส่วนกระดูกที่หามาได้มาจัดเรียงประกอบโครงสร้างพอสังเขป เพื่อหาความเป็นไปได้ในการประกอบสร้างรูปทรงเนื่องด้วยกระดูกแต่ละส่วนจะมีรูปทรงที่แตกต่างกันออกไปการประกอบกระดูกแต่ละส่วนจึงต้องค้นหาวิธีประกอบหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับรูปทรงของกระดูกส่วนนั้นๆ โดยการสร้างสรรค์จะคำนึงถึงโครงสร้างและรายละเอียดที่จะต้องสอดคล้องกับแนวคิดอารมณ์และความรู้สึกที่ต้องการแสดงออก

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานจะอาศัยแบบภาพร่างทางความคิดซึ่งผลงานแต่ละชิ้นจะมีกระบวนการประกอบสร้างที่แตกต่างกันดังนี้

ผลงานชิ้นที่ 1 สภาวะการเกิดดับ1 ในผลงานชิ้นนี้ ข้าพเจ้าใช้กระดูกส่วนของกรามสัตว์มาประกอบสร้างเป็นรูปทรงนามธรรมที่ได้รับแรงบันดาลใจจากรูปทรงของธรรมชาติ แสดงออกถึงความเป็นไปได้ของชีวิตการเกิดจากศูนย์กลางและค่อยๆดับลงในที่สุด

ผลงานชิ้นที่ 2 เวียนวายตายเกิด ในผลงานชิ้นนี้ ข้าพเจ้าเลือกใช้กระดูกส่วนสับที่ติดกับขาหน้าของสัตว์ ภาษาชาวบ้านเรียกกระดูกส่วนนี้ว่ากระดูกใบพัดมาประกอบสร้างเป็นรูปทรงนามธรรมที่ได้รับแรงบันดาลใจจากรูปทรงของธรรมชาติวัฏจักรการเวียนว่ายตายเกิดของสิ่งมีชีวิตนำเสนอเป็นเส้นขดวนเวียนต่อไปเรื่อยๆ

ผลงานชิ้นที่ 3 ร่วงโรย ในผลงานชิ้นนี้ ข้าพเจ้าเลือกใช้กระดูกส่วนกลางของสัตว์มาประกอบเป็นรูปทรงนามธรรมที่ได้รับแรงบันดาลใจจากรูปทรงธรรมชาติเช่นดอกไม้ผลไม้อื่นๆ

ผลงานชิ้นที่ 4 สภาวะการเกิดดับ2 ในผลงานชิ้นนี้ ข้าพเจ้าเลือกใช้กระดูกส่วนใบพัดมาต่อประกอบสร้างรูปทรงที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากรูปทรงของกระดูกคล้ายกระดูกสันหลังของสัตว์

ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ “รูปสังขาร” ทางด้านกายภาพจะมีความโดดเด่นในการใช้วัสดุกระดูกมาประกอบสร้างรูปทรง โดยวิธีการต่อประกอบที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆจะสัมพันธ์กับรูปทรงของธรรมชาติที่มีการเกิดขึ้นและตายตลอดเวลาเพื่อแสดงออกถึงความเป็นไปของชีวิตการเกิดและดับไม่จบสิ้นซึ่งจะใช้หลักของทัศนธาตุเพื่อสื่อความหมายอารมณ์และความรู้สึกดังต่อไปนี้

1. **รูปทรง)Form(** (เกิดจากการนำกระดูกมาเรียงต่อเข้าๆ โดยให้รูปทรงของกระดูกเป็นตัวกำหนดรูปทรงรอบนอก ไม่ฝืนธรรมชาติของรูปทรง รูปทรงของผลงานจะเป็นรูปทรงนามธรรมที่น่าแรงบันดาลใจจากธรรมชาติมาเป็นที่สื่อในการแสดงออก
2. **เส้น)Line(** เป็นทัศนธาตุที่แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก ในการประกอบสร้างรูปทรงจะเกิดเส้นในลักษณะต่างๆ โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะดังนี้
  - 2.1 เส้นที่เกิดจากรูปทรงของกระดูก มีลักษณะเป็นเส้นอิสระซึ่งจะเป็นไปตามรูปทรงของกระดูกส่วนนั้นๆ
  - 2.2 เส้นที่เกิดจากการต่อกระดูกเป็นเส้นตรง และเส้นโค้งให้ความรู้สึกถึงสิ่งที่กำลังดำเนินไปเข้าๆ ไม่มีที่สิ้นสุด
3. **สีและน้ำหนัก)Color, Tone(** ลักษณะของสีในผลงานคือสีขาวของกระดูกเป็นสีเฉพาะของวัสดุ เมื่อนำมาประกอบสร้างรูปทรงจะทำให้เกิดค่าน้ำหนักอ่อนแก่ และแสงเงาที่เกิดจากรูปทรงของกระดูก
4. **พื้นผิว)Texture(** (ในผลงานจะแบ่งลักษณะของพื้นผิวเป็น 2 ลักษณะดังนี้
  - 4.1 พื้นผิวของวัสดุที่เกิดจากกระดูกมีลักษณะเรียบ บางส่วนขรุขระ มีรูพรุนแต่แข็งแรง
  - 4.2 พื้นผิวของรูปทรงในชิ้นส่วนของผลงานมีลักษณะขรุขระเกิดจากกระดูกที่ต่อประกอบทับซ้อนกันเป็นจำนวนมากทำให้เกิดผิวที่ขรุขระ
5. **ที่ว่าง)Space(** (เกิดขึ้นจากที่ว่างภายนอกที่เกิดขึ้นรอบๆของผลงาน เป็นผลมาจากโครงสร้างของรูปทรง และเกิดขึ้นจากช่องของกระดูกที่ต่อกัน

ภาพที่ 19 ภาพวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน

ภาพที่ 20 ภาพขั้นตอนการต้มกระดูกเพื่อทำความสะอาด

ภาพที่ 21 ภาพขั้นตอนการต้มกระดูกเพื่อทำความสะอาด

ภาพที่ 22 ภาพขั้นตอนการตากกระดูกให้แห้ง

ภาพที่ 23 ภาพกระดูกที่ตากแห้งแล้ว

ภาพที่ 24 ภาพกระบวนการต่อประกอบกระดูก

ภาพที่ 25 ภาพกระดูกที่ต่อประกอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ภาพที่ 26 ภาพการประกอบกระดูกให้ตรงตามรูปทรงที่ได้กำหนดไว้

ภาพที่ 27 ภาพรายละเอียดการประกอบกระดูกให้ตรงตามรูปทรงที่ได้กำหนดไว้

ภาพที่ 28 ภาพลายละเอียดการประกอบกระดูกให้ตรงตามรูปทรงที่ได้กำหนดไว้

ภาพที่ 29 ภาพกระดูกที่ต่อประกอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ภาพที่ 30 ภาพกระดูกที่ต่อประกอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ภาพที่ 31 ภาพรายละเอียดการประกอบกระดูกให้ตรงตามรูปทรงที่ได้กำหนดไว้

ภาพที่ 32 ภาพกระดูกที่ประกอบเป็นรูปทรงเรียบร้อยแล้ว

ภาพที่ 33 ภาพลายละเอียดกระดูกที่ประกอบเป็นรูปทรงเสร็จสมบูรณ์แล้ว

ภาพที่ 34 ภาพลายละเอียดการประกอบกระดูกให้ตรงตามรูปทรงที่ได้กำหนดไว้

ภาพที่ 35 ภาพลายละเอียดการประกอบกระดูกให้ตรงตามรูปทรงที่ได้กำหนดไว้

บทที่ 4

การพัฒนาและการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “รูปสังขาร” ได้พัฒนาเทคนิค และวิธีการสร้างสรรค์ ตลอดจนกระบวนการทางความคิด อันนำมาซึ่งผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ โดยผลงานชุด รูปสังขาร ได้นำเสนอแง่มุมทางความคิดของวัสดุกระดูก ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความตาย ผ่านกระบวนการต่อประกอบจนเกิดเป็นรูปทรงนามธรรม ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากรูปทรงธรรมชาติ (Natural Form) โดยมุ่งเน้นให้เกิดผลทางความคิด และความรู้สึกระหว่างใจจากการเสพผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

ในการศึกษาค้นคว้าทดลองตลอดจนวิธีการสร้างสรรค์ ทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการสร้างสรรค์ผลงาน อันนำมาสู่การพัฒนา และแก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าว เพื่อการสร้างสรรค์ผลงานที่สมบูรณ์แบบ โดยแบ่งการสร้างสรรค์ผลงานเป็น 2 ระยะดังนี้

การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

ความบังเอิญจากวัสดุกระดูกสู่ผลงานสร้างสรรค์ทางประติมากรรมที่มุ่งเน้นการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์ ในการสร้างสรรค์ผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์นั้น ได้ศึกษา ค้นคว้า ทดลองนำชิ้นส่วนกระดูกหลายรูปแบบมาประกอบเข้าด้วยกัน เพื่อหาแนวทางการประกอบสร้างรูปทรงต่างๆ ซึ่งผลงานในช่วงนี้จะใช้วิธีการสร้างสรรค์โดยการต่อกระดูกทีละชิ้นเข้าด้วยกัน และยึดกระดูกให้ติดกันด้วยน็อต ลวด และกาวอีพ็อกซี่ แล้วนำส่วนที่ประกอบเสร็จเรียบร้อยแล้วมาประกอบรวมกันเป็นรูปทรงนามธรรม ที่ได้รับอิทธิพลมาจากรูปทรงในธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ และพืชพันธุ์ต่างๆ

ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

จากการศึกษาค้นคว้า ทดลองวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน นั้นยังประสบปัญหาในการประกอบสร้างรูปทรง ซึ่งยังไม่สามารถสร้างรูปทรงได้ตรงตามที่ต้องการจึงทำให้ผลงานยังไม่สามารถแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่ต้องการจะสื่อ ได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งวิธีการประกอบสร้างด้วยการใช้น็อตหรือลวดเพื่อยึดติดกระดูกนั้น ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงระหว่างวัสดุที่เป็นวัสดุธรรมชาติกับวัสดุที่เป็นโลหะ ด้วยปัญหาต่างๆจากการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ จึงได้นำเป็นข้อมูล และแนวทางที่ใช้ในการแก้ไขข้อผิดพลาดในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในลำดับต่อไป

ภาพที่ 36 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ชื่อผลงาน: เกิดดับ 1

ขนาด: แปรรูปตามพื้นที่

เทคนิค: ต่อกระดูก

ปีที่สร้าง: 2562

ภาพที่ 37 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

ภาพที่ 38 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ชื่อผลงาน: เวียนวาย ตายเกิด 1

ขนาด: แปรรูปตามพื้นที่

เทคนิค: ต่อกระดูก

ปีที่สร้าง: 2562

ภาพที่ 39 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ภาพที่ 40 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน: สภาวะการแตกคืบ

ขนาด: แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค: ต่อกะดูก

ปีที่สร้าง: 2562

ภาพที่ 41 รายละเอียดของผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ภาพที่ 42 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน: สภาวะการเกิดดับ

ขนาด: แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค: ต่อกระดูก

ปีที่สร้าง: 2562

ภาพที่ 43 รายละเอียดของผลงานก่อนนิทรรศานิพนธ์ชิ้นที่ 4

ภาพที่ 44 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน: วัฏจักรของชีวิต

ขนาด: แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค: ต่อกะดาษ

ปีที่สร้าง: 2562

ภาพที่ 45 รายละเอียดของผลงานก่อนนิทรรศานิทรรศน์ที่ 5

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “รูปสังขาร” เป็นผลงานงานที่พัฒนา และแก้ไขต่อยอดมาจากผลงานชุดก่อนวิทยานิพนธ์ จากการศึกษาค้นคว้า ทดลองอย่างต่อเนื่องอันนำมาซึ่งวิธีการต่อประกอบกระดูกโดยใช้สายรัดคอนกประสงค์ ที่มีลักษณะเหมือนเส้นเอ็นสีขาวยุ่นใกล้เคียงกับสีของกระดูก จึงทำให้การต่อประกอบกระดูกมีความแม่นยำมากกว่าการใช้เนื้อ หรือลวดในการยึดกระดูกให้ติดกัน ซึ่งวิธีการดังกล่าวทำให้สามารถต่อประกอบรูปทรงได้ง่ายยิ่งขึ้น ในการต่อประกอบรูปทรง ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจมาจากรูปทรงที่อยู่ในธรรมชาติ เช่น รูปทรงของสัตว์ รูปทรงของดอกไม้ เถาไม้ จึงนำเอารูปทรงมาคลี่คลายต่อยอดเพื่อสร้างสรรค์เป็นรูปทรงนามธรรม ซึ่งการต่อประกอบรูปทรงนั้นจะปล่อยให้กระดูกเป็นตัวกำหนดรูปทรงเอง จะไม่บังคับรูปทรงปล่อยให้ไปตามธรรมชาติจะเห็นได้ว่าทุกรายละเอียดในผลงานนั้นจะมีความหมายเชิงสัญลักษณ์ทั้งสิ้น ทั้งการใช้วัสดุที่เป็นกระดูกจริงที่เป็นสัญลักษณ์ของความตาย การต่อประกอบกระดูกที่ละชิ้นเหมือนการเกิดขึ้นทีละเล็กทีละน้อยจนเป็นรูปทรงใหญ่ และการต่อประกอบรูปทรงโดยปล่อยให้รูปทรงโค้งบิดไปตามธรรมชาติ เปรียบเสมือนการปล่อยวางไม่ฝืนธรรมชาติ เฉกเช่นเดียวกับการเกิดและดับซึ่งเป็นธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต ไม่สามารถกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงกฎของธรรมชาติได้

ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

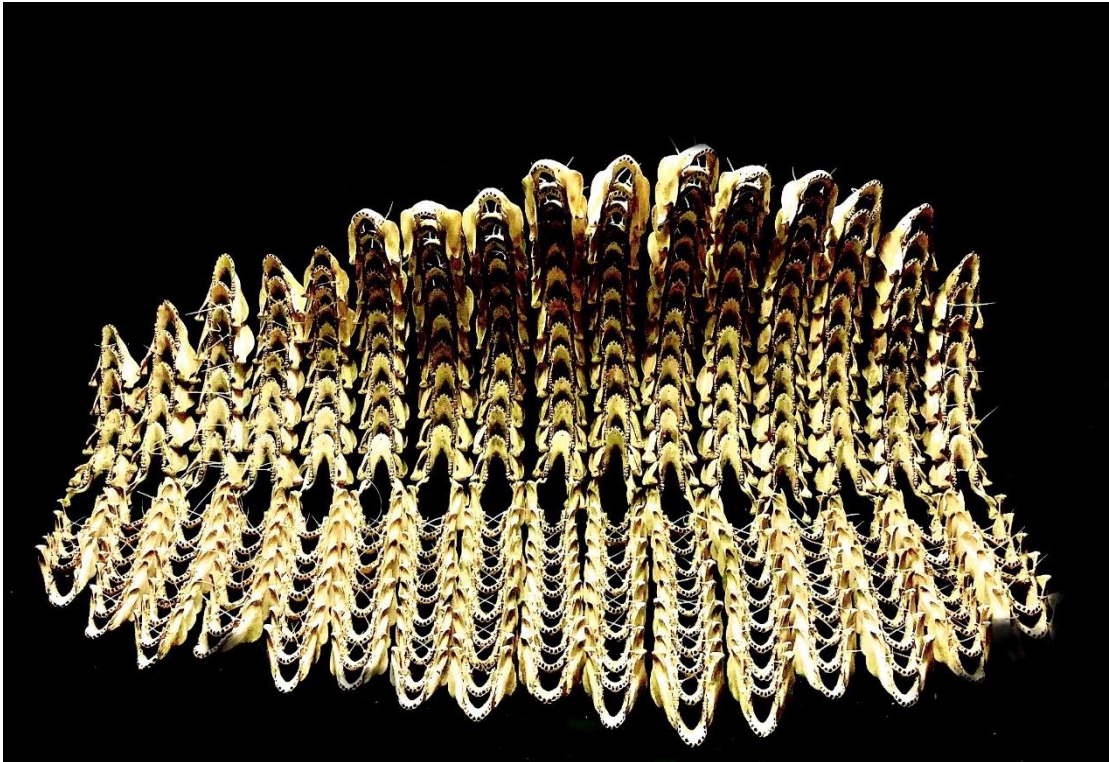
ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ จะเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการ ค้นคว้าข้อมูล การหาวัสดุ การเตรียมวัสดุ การวางแผนการสร้างสรรค์ผลงาน และการติดตั้งผลงาน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนก็จะพบปัญหาและอุปสรรคต่างๆดังนี้

- การค้นหาวัสดุ ในการรวบรวมกระดูกจำเป็นจะต้องสั่งซื้อกระดูกจากโรงฆ่าสัตว์ ซึ่งกระดูกแต่ละชิ้นจะมีขนาดไม่เท่ากัน และที่สำคัญมีราคาสูง จึงทำให้ประสบปัญหาทางด้านทุนทรัพย์ในการสั่งซื้อกระดูกเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

- การเตรียมวัสดุ สภาพอากาศคืออุปสรรคที่มีผลกับการเตรียมวัสดุ หากมีฝนตก จะไม่สามารถตากกระดูกให้แห้งได้ อาจส่งผลให้กระดูกมีกลิ่นเหม็นทำให้ไม่สามารถนำมาต่อประกอบเป็นผลงานได้ในทันที ทำให้ต้องใช้เวลาเตรียมวัสดุนานกว่าปกติ การสร้างสรรค์ก็จะมีความล่าช้าลงไปด้วย

- การติดตั้งผลงาน เนื่องจากผลงานถูกต่อประกอบด้วยกระดูกหลายร้อยชิ้น ทำให้มีน้ำหนักมาก ซึ่งเป็นอุปสรรคในการติดตั้งผลงาน ดังนั้นจึงไม่สามารถติดตั้งผลงานได้ตามที่ต้องการ ทำให้ต้องวางแผนการติดตั้งผลงานใหม่ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับผลงานได้

- การปรับปรุงแก้ไขผลงาน หลังจากการประเมินผลงานจากคณะกรรมการวิทยานิพนธ์แล้วคณะอาจารย์ได้ลงความเห็นว่างานชิ้นที่ 3 ยังไม่มีความลงตัวในผลงาน จึงได้เสนอให้นำกระดูกในผลงานชิ้นที่ 3 ไปรวมกับผลงานชิ้นแรก ทำให้ผลงานมีขนาดใหญ่ขึ้นและมีพลังในการแสดงออกมากขึ้น

ภาพที่ 46 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

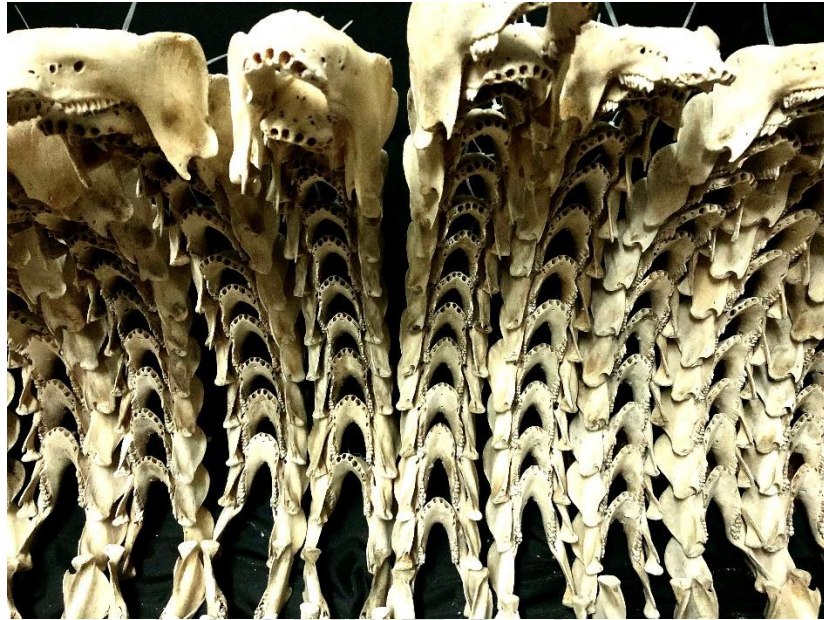
ชื่อผลงาน: สภาวะการเกิดดับ 1

ขนาด: แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค:

ต่อกระดูก

ปีที่สร้าง: 2563

ภาพที่ 47 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ภาพที่ 48 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน: เวียนว้ายตายเกิด

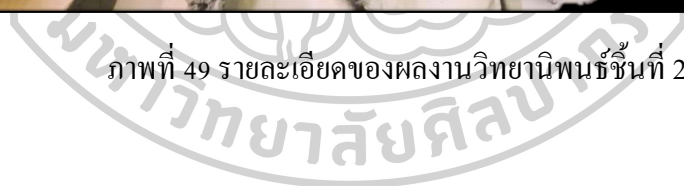
ขนาด: แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค: ต่อกระดูก

ปีที่สร้าง: 2563

ภาพที่ 49 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

ภาพที่ 50 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน: ร่วงโรย

ขนาด: แปรผันตามพื้นที่

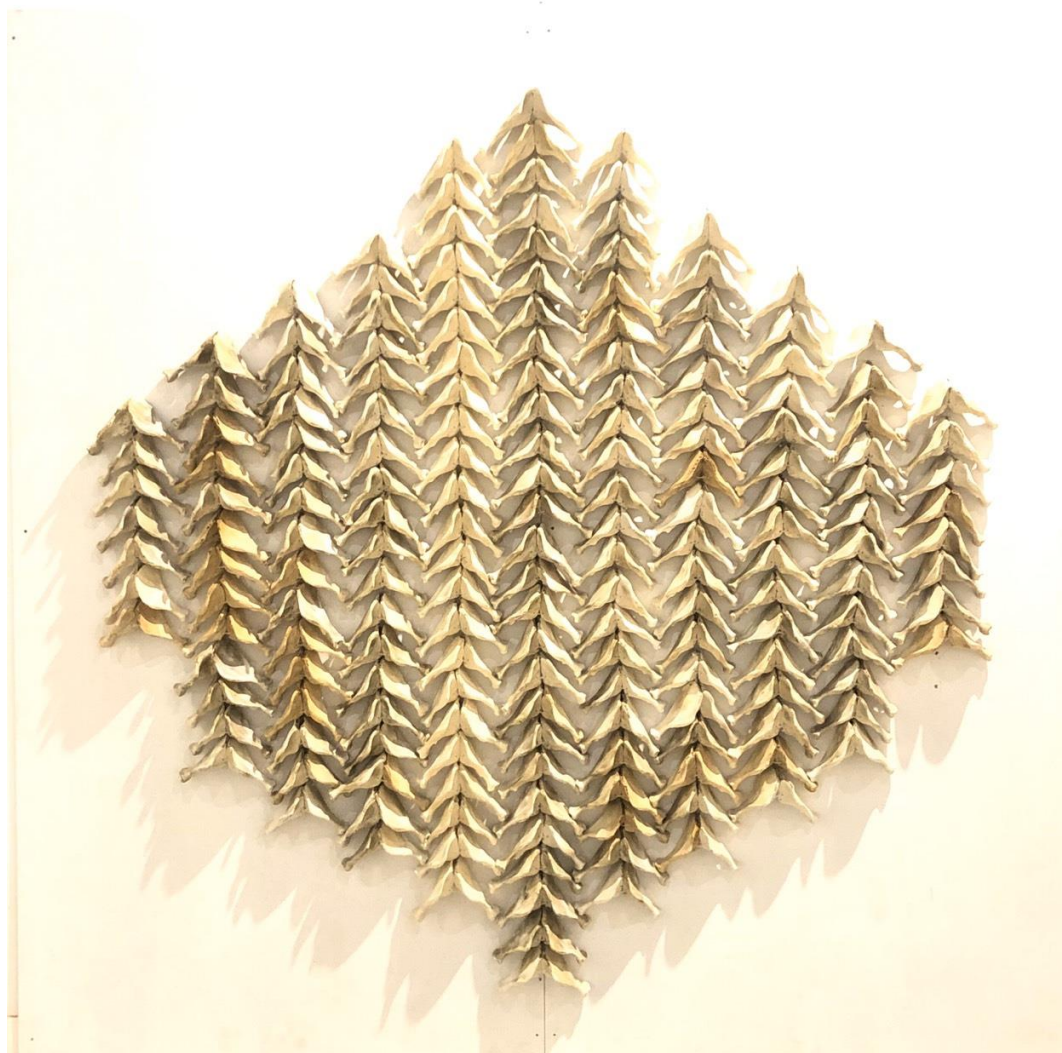
เทคนิค: ต่อกะดูก

ปีที่สร้าง: 2563

ภาพที่ 51 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ภาพที่ 52 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน: สภาวะการเกิดดับ 2

ขนาด: แปรรูปตามพื้นที่

เทคนิค: ต่อกระดาษ

ปีที่สร้าง: 2563

ภาพที่ 53 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

บทที่ 5

บทสรุป

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “รูปสังขาร” เป็นการสะท้อนชีวิตที่กำลังดำเนินไปตามวัฏจักรของธรรมชาติ การเกิดดับเป็นวัฏจักรของสัตว์โลกร่างกายที่ทุกคนมองว่าแข็งแรงสวยงาม สุดท้ายก็จะเสื่อมถอยไปตามกาลเวลา ผิวดินที่ตึงก็จะเหี่ยวแห้ง ผมที่ยาวสวยงามก็จะร่วงโรย ร่างกายที่เคยแข็งแรงก็จะถดถอยไปตามสังขารที่เสื่อมลงตามธรรมชาติ

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เป็นการสร้างสรรค์โดยใช้กระดูก เป็นวัสดุหลักในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมร่วมสมัย โดยแสดงออกทาง ความคิด อารมณ์ ความรู้สึกความสะเทือนใจจากสภาวะการเกิดดับ มุ่งเน้นแสดงความงามจากรูปสังขาร ที่สื่อสารผ่านวัสดุกระดูกที่ต่อประกอบเป็นรูปทรงนามธรรม ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากรูปทรงธรรมชาติ เพื่อเป็นสิ่งเตือนสติให้มนุษย์ได้ระลึกถึงความเป็นไปของธรรมชาติด้วยวัสดุกระดูกจริง อันนำมาสู่การพิจารณาสังขารเพื่อความไม่ประมาทของชีวิต ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานชุด “รูปสังขาร” จะเป็นประโยชน์แก่ข้าพเจ้า และผู้ที่สนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในระดับสูง เพื่อต่อยอดความคิดในการสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ และมีคุณค่าต่อสังคมและวัฒนธรรมต่อไป

รายการอ้างอิง

- Adaymagazine. (2020). (UN)SEEN นิทรรศการโดยอิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ ที่ใช้เส้นผมถักทอเล่าเรื่องสามจังหวัดชายแดนใต้. Retrieved from <https://adaymagazine.com/imhathai-suwatthanasilp/>
- MGRonline. (2557). ชาวกรุงเก่าทำบุญกระดูกญาติในเทศกาลสงกรานต์. Retrieved from <https://mgronline.com/local/detail/9570000041866>
- Rochester Art Center. (2015). JUDY ONOFRIO. Retrieved from <https://rochesterartcenter.org/exhibition/judy-onofrio/>
- Sherryleedy. (2014). JUDY ONOFRIO Gallery. Retrieved from <https://sherryleedy.com/main/artists/judy-onofrio-bio/>
- Siamrath. (2563). ลอยอังคาร โรเบิร์ตสายควัน กลางสะดือมังกร จุดอัญเชิญหลวงพ่อโสทรขึ้นจากน้ำบางปะกง. Retrieved from <https://siamrath.co.th/n/185860>
- Sites. ระบบโครงกระดูก. Retrieved from <https://sites.google.com/site/prawatithisnci/rabb-khorngkraduk>
- Squarespace. (2015). STEPPING BACK, LOOKING FORWARD Honoring Feminist Vision JUDY ONOFRIO. Retrieved from <https://mcd-gallery.squarespace.com/judyonofrio>
- Star Campus. (2556). ความเชื่อ ขึ้นตอนต่างๆ ในงานศพ – เกี่ยวกับประเพณีพิธีกรรม งานศพของคนไทย. Retrieved from <https://lifestyle.campus-star.com/knowledge/90398.html>
- Thapra, I. ศิลปกรรมในวิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2551. /อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปไทย. Retrieved from http://www.thapra.lib.su.ac.th/ArtThesis46-57/ARTperson/2551_Imhathai%20%20Suwatthanasilp.html
- TONKIT360. (2018). เดินทัวร์ BKK Art Biennale 2018 สุขชะพรั่งพลังอาร์ต : หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร BACC. Retrieved from <https://tonkit360.com/33905>
- กัลยาณมิตร. (2561). ระเบียบปฏิบัติการทำบุญเก็บอัฐิ Retrieved from https://kalyanamitra.org/th/article_detail.php?i=16823

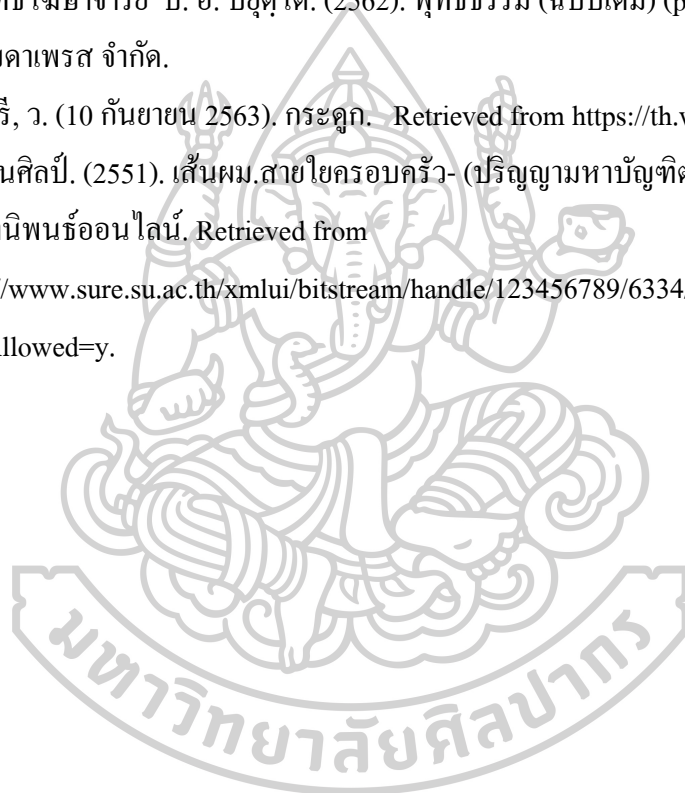
จรรยา โกมุทร์ตานนท์. (2547). สุนทรียศาสตร์ กรีก-ยุคฟื้นฟู (pp. 52). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จักรพันธ์ วิชาสินีกุล. (2560). วัสดุในงานประติมากรรม (pp. 11-12). กรุงเทพฯ: ไชเบอร์พริ้นท์กรุ๊ป จำกัด.

ชุติมา พรหมเดชะ. (2559). นิทรรศการที่ได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติและสร้างสรรค์จากวัสดุธรรมชาติ (pp. 6-7): คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และธนาคารไทยพาณิชย์.

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ป. อ. ปยุตโต. (2562). พุทธธรรม (ฉบับเดิม) (pp. 20-22). กรุงเทพฯ:ธรรมดาเพรส จำกัด.

สารานุกรมเสรี, ว. (10 กันยายน 2563). กระจูด. Retrieved from <https://th.wikipedia.org/wiki/กระจูด>
อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์. (2551). เส้นผม สายใยครอบครัว- (ปริญญามหาบัญชาติต), มหาวิทยาลัยศิลปากร, วิทยานิพนธ์ออนไลน์. Retrieved from <http://www.sure.su.ac.th/xmlui/bitstream/handle/123456789/6334/Fulltext.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ภาณุวัฒน์ วัฒนรุ่งเรือง
วัน เดือน ปี เกิด	15 ตุลาคม 2536
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลแม่และเด็ก ราชบุรี
วุฒิการศึกษา	- ระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดคอนไก่เตี้ย - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนปรีดิรังสรรค์ - ระดับ ปวช. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี - ปริญญาบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและ ภาพพิมพ์ สาขาทัศนศิลป์ ภาควิชาศิลปไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร - ปัจจุบันกำลังศึกษาปริญญาโท สาขาทัศนศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และ ภาพพิมพ์ สาขาทัศนศิลป์ ภาควิชาศิลปไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	97/3 ซอยดงยาง2 ตำบลไร่ส้ม ถนนเพชรเกษม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000
รางวัลที่ได้รับ	2558 - รางวัลชนะเลิศ ประเภทปูนปั้นสำเร็จรูป TPI ระดับเยาวชนการ ประกวดศิลปะปูนปั้นแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 15 ประจำปี 2558 2559 - รางวัลชมเชย ประเภทปูนปั้นสำเร็จรูป TPI ระดับประชาชนทั่วไป การประกวดศิลปะปูนปั้นแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 16 ประจำปี 2559 2560 - รางวัลชนะเลิศ ประเภทปูนปั้นสำเร็จรูป TPI ระดับประชาชนทั่วไป การประกวดศิลปะปูนปั้นแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 17 ประจำปี 2560 2561 - รางวัลเกียรตินิยม เหรียญเงิน "ศิลป์ พีระศรี" การแสดงศิลปกรรม ร่วมสมัยของศิลปินรุ่นใหม่ ครั้งที่ 35 ประจำปี 2561 - รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ประเภทปูนปั้นสำเร็จรูป TPI ระดับ ประชาชนทั่วไป การประกวดศิลปะปูนปั้นแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 18 ประจำปี 2561 2562 - รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ประเภทปูนปั้นสำเร็จรูป TPI ระดับ ประชาชนทั่วไป การประกวดศิลปะปูนปั้นแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 19 ประจำปี 2562